

Beheerplan Straatreiniging Gemeente Heerhugowaard 2013 - 2016

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Probleemomschrijving.....	3
1.2	Doel beheerplan.....	3
1.3	Beleidsmatig.....	3
1.4	Beheer en kwaliteit.....	3
1.5	Afbakening	4
1.6	Financiële Middelen	4
2.	Uitgangspunten beheer.....	5
2.1	Wettelijke kaders.....	6
2.2	Gemeentelijke kaders	6
2.3	Uitgangspunten	8
3.	Huidige situatie	9
3.1	Omvang huidig areaal.....	9
3.2	Gewenste Kwaliteit.....	9
3.2.1	Beeldkwaliteit.....	9
3.3	Schaalbalken.....	9
3.4	Huidige beeldkwaliteit.	9
3.4.1	Gewenste beeldkwaliteit.....	10
4.	Klachtenafhandeling en aansprakelijkheid.....	11
5.	Maatregelplan	12
5.1	Straatreiniging	12
5.1.1	Exploitatie	12
5.2	Zwerfafvalbestrijding	12
5.2.1	Voorzieningen.....	13
5.2.2	Verwijderen.....	13
5.2.3	Voorlichting.....	14
5.2.4	Verbaliseren	14
5.3	Onkruidbestrijding	14
6.	Middelen	15
	Bijlage 1; Afvalverordening.....	16
	Bijlage 2; Schouwresultaten	18
	Bijlage 3; Schaalbalken	20
	Bijlage 4; Begroting 2014	21

1. Inleiding

Straatreiniging is een containerbegrip voor het schoonmaken van de openbare ruimte. Hierbij wordt aandacht besteed aan natuurlijk afval, zwerfafval en onkruid op verharding. Deze drie pilaren waarop straatreiniging rust vragen om een gedifferentieerde aanpak. De inzet die gepleegd wordt bestaat uit zowel machinale reiniging als handmatige reiniging.

Straatreiniging heeft te maken met verschillende actoren. De natuur, die zorgt voor opkomst van onkruid en bladval. Werkzaamheden in de openbare ruimte waardoor afval blijft liggen of bewoners die afval al dan niet bewust verliezen. Elk van deze oorzaken brengt andere uitdagingen met zich mee. De werkzaamheden worden waar mogelijk op elkaar afgestemd om een zo goed mogelijk beeld te krijgen in de hele gemeente. Schoon trekt schoon aan!

Het beheerplan geldt voor de periode 2013 – 2016. Om de 4 jaar wordt het beheerplan geëvalueerd en herzien. Het beheerplan zal eerder worden geactualiseerd indien tussentijdse ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

1.1 Probleemomschrijving

Afval dat 'zwerft' is één van de grootste bronnen van ergernis voor burgers. Hoe inwoners de kwaliteit van hun directe leefomgeving beleven, wordt mede bepaald door zwerfafval. Het door de gemeente geleverde gemiddelde onderhoudsbeeld (uitkomst van het monitoren), voldoet niet aan de wens / verwachting van (een deel van de) bewoners. Een knelpunt hierbij is dat de beleving van de inwoners ten aanzien van zwerfafval niet altijd overeenkomt met de gegevens uit het monitoren. Iedereen heeft een eigen toetsingskader om de beelden te verwerken. Wat de één storend en rommelig vindt, kan voor een ander niet hinderlijk en best netjes zijn. Deze persoonlijke beleving, perceptie, maakt het lastig om duidelijk te krijgen waar de schoen nu precies wringt.

1.2 Doel beheerplan

Het meerjaren beheerplan geeft inzicht in de manier waarop straatreiniging is georganiseerd. Het beschrijft de omvang van de te beheren arealen, de gewenste kwaliteit, de noodzakelijke maatregelen om de gewenste kwaliteit te realiseren en de (financiële) middelen die daarvoor nodig zijn.

1.3 Beleidsmatig

Straatreiniging draagt bij aan een opgeruimde omgeving. Hierbij wordt het overgrote gedeelte van het werk door de gemeente gedaan. Waar mogelijk zal ruimte gegeven worden aan bewoners om te participeren, bijvoorbeeld als zwerfafvalpakker. Dit beheerplan zal vallen onder het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) wat in 2013 door de Raad zal worden vastgesteld.

1.4 Beheer en kwaliteit

Het beheer in Heerhugowaard is gestoeld op de principes sober en doelmatig. Dit houdt in essentie in dat functionaliteit en uniformiteit de belangrijkste aspecten zijn. Uitzondering hierop zijn de winkelcentra (zgn. zone 1 gebieden) waar gekozen kan worden voor een luxer, afwijkend ontwerp. Voor straatreiniging vertaald dit zich in een basis kwaliteit (beeldkwaliteit B) die er vanuit gaat dat de algehele indruk opgeruimd is, maar er mag hier en daar wat afval liggen of wat onkruid staan en in winkelcentra een streefbeeld wat opgeruimder is (beeldkwaliteit A).

De kwaliteit van het onderhoud wordt gewaarborgd door middel van inspecties. Hiervoor wordt drie keer per jaar een schouw door een externe partij uitgevoerd. Verder wordt er dagelijks door het Stadsbedrijf gelet op de staat van het onderhoud en komen meldingen binnen van bewoners via het gemeentelijk contact centrum.

Bij inrichting wordt er een onderscheid gemaakt tussen centrale verblijfsgebieden (zone 1) en de rest van de gemeente. Het onderhoud wordt in beide gebieden op hetzelfde manier uitgevoerd, maar de frequentie in onderhoudshandelingen verschilt. De kwaliteitsniveaus die gehandhaafd worden zijn:

Centrumgebieden (Centrumwaard, Middenwaard)	Kwaliteitsniveau A	Schoon, weinig vervuiling
Woonwijken	Kwaliteitsniveau B	Schoon, mag wat afval liggen/onkruid staan

1.5 Afbakening

De term straatreiniging heeft betrekking op alle werkzaamheden waar afval verwijderd wordt uit de openbare ruimte, met uitzondering van containers. Deze vallen onder het product 'Afval'. Ook onkruidbestrijding op verharding valt binnen straatreiniging. Onkruidbestrijding in het groen valt onder het product 'Groen'. Een overzicht van het areaal staat opgenomen op pagina 10.

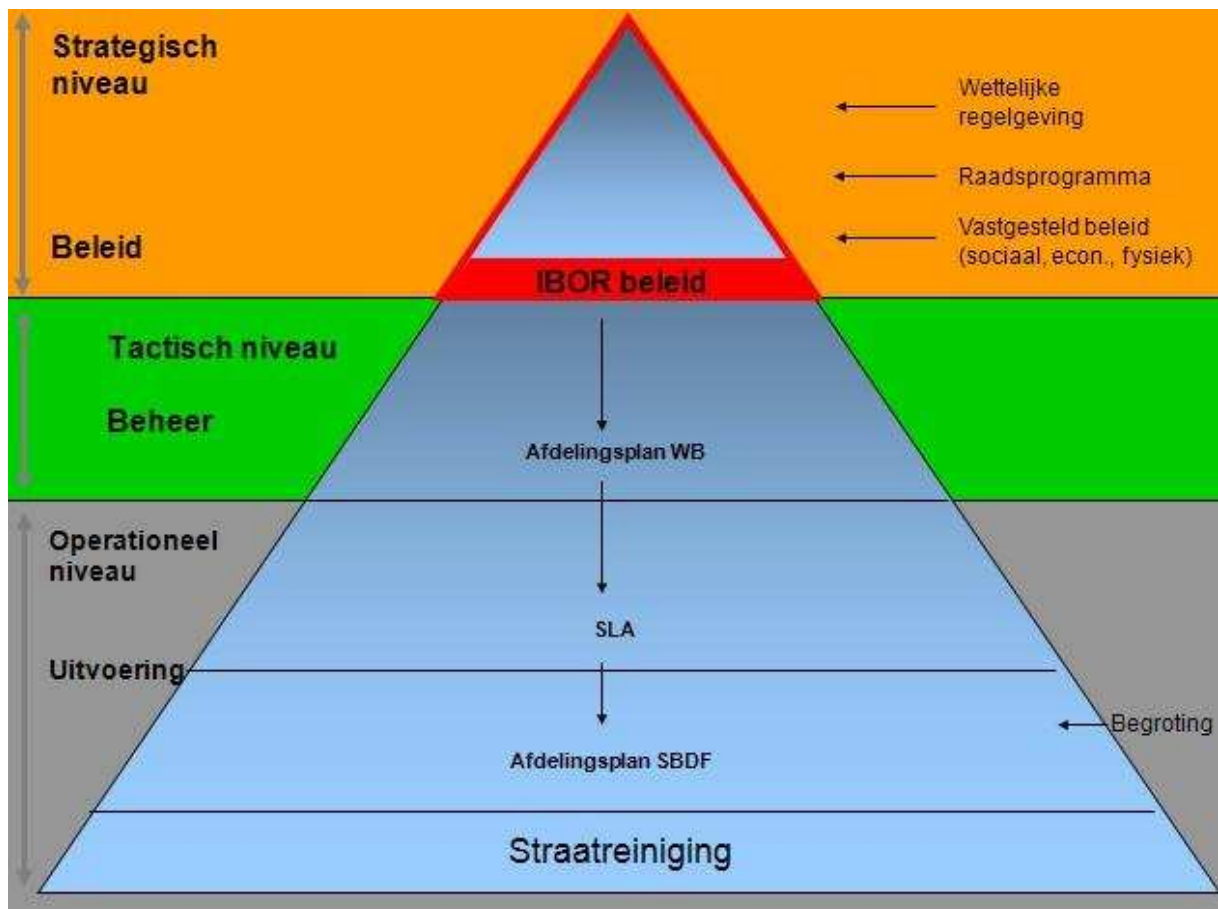
1.6 Financiële Middelen

Uitbreiding van het areaal binnen de bestaande gebieden zal zeer beperkt zijn. Er is vanzelfsprekend wel een uitbreiding van het areaal wanneer nieuwe gebieden worden opgeleverd, zoals bijvoorbeeld project 'De Vaandel', 'De Draai' of 'Broekhorn'.

De huidige financiële middelen voldoen om het bestaande areaal op niveau te houden. Voor 2014 is de begroting verlaagd, waarbij rekening is gehouden met de benodigde budgetten voor de komende jaren, in bijlage 3 is de nieuwe begroting voor 2014 opgenomen. Voor onderhoud van areaaluitbreidingen worden groeigelden aan de producten toegevoegd.

2. Uitgangspunten beheer

Dit beheerplan straatreiniging gaat over de inrichting van de openbare ruimte in de gemeente Heerhugowaard. In de volgende hoofdstukken worden de beheeraspecten weergegeven.

Strategisch niveau

Het IBOR beleidsplan geeft een strategische visie op de openbare ruimte in Heerhugowaard. De visie in dit document wordt voor een groot deel ingegeven door wettelijke regelgeving en bestaand beleid. Op Europees en landelijk niveau zijn kaders gesteld. De gemeentelijke visie sluit hierbij aan. Ook past de visie binnen het reeds vastgestelde gemeentelijke beleid. In het IBOR beleidsplan wordt het verband gelegd tussen het strategische en tactische niveau.

Tactisch niveau

Meer dan op strategisch niveau, sluit het beheerplan straatreiniging aan bij het tactisch niveau. Hiermee wordt de vertaling bedoeld van het strategisch niveau naar daadwerkelijk beleid. Het beheerplan heeft vooral betrekking op de beheeraspecten van straatreiniging.

Operationeel niveau

Het basis niveau is het operationele, het uitvoerende niveau. De afspraken hiervoor worden aan het begin van het jaar gemaakt in een service level agreement (SLA) tussen Wijkbeheer en Stadsbedrijf.

2.1 Wettelijke kaders

Straatreiniging is in de gemeente Heerhugowaard onderverdeeld in drie aspecten

- Straatvegen
- Zwerfafval verwijderen
- Onkruidbestrijding

Straatvegen

Er zijn geen specifieke wettelijke kaders voor het schoonhouden van de openbare ruimte. Vanuit haar algemene verantwoordelijkheid als beheerder heeft de gemeente een zorgplicht voor een veilig ingerichte openbare ruimte. Wel is het bij straatreiniging belangrijk dat de goten een aantal keer per jaar geveegd worden om zo kolken en andere afwatering vrij te houden.

Zwerfafval bestrijden

In de wet milieubeheer (WM) is in artikel 10.25 van opgenomen dat er regels kunnen worden gesteld in het kader van zwerfafval. Deze regels dienen dan in de Afvalstoffenverordening opgenomen te worden. In Heerhugowaard staat in paragraaf 5 van de Afvalstoffenverordening, deze is als bijlage 1 bijgevoegd.

Onkruidbestrijding

Onder onkruidbestrijding wordt verstaan het bestrijden van een veelal als ongewenst ervaren begroeiing in het openbaar gebied. Het onkruid op verhardingen bestrijden wordt gedaan via de DOB laag methode. DOB staat voor Duurzaam OnkruidBeheer op verhardingen en is gericht op een effectieve onkruidbestrijding tegen een redelijke kostprijs. De gemeente heeft ervoor gekozen, gelet op de financiële consequenties, om de certificering door DOB los te laten, maar om wel via deze werkwijze door te gaan. Dit heeft voor de uitvoering van het onkruid bestrijden geen gevolgen.

Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden

In de wet is geregeld welke chemische middelen en methoden gebruikt mogen worden. Bovendien moet jaarlijks het gebruik van deze middelen worden geregistreerd. Aandachtspunt:

Op 19 september 2011 is motie Grashoff aangenomen door de Tweede Kamer. De motie is ingediend voor een verbod van het gebruik van glyfosaathoudende middelen voor niet-commercieel gebruik. Het is aan het kabinet hoe verdere invulling wordt gegeven aan de motie. Hierbij is geen ingangsdatum genoemd. De gemeente zal de ontwikkelingen in de gaten houden en hierop anticiperen.

2.2 Gemeentelijke kaders

Schoon, heel en veilig

Het beheer in de gemeente Heerhugowaard is gestoeld op schoon, heel en veilig. Dit zorgt ervoor dat de openbare ruimte aantrekkelijk is voor gebruik. Zoals de term reiniging al aangeeft, heeft straatreiniging voornamelijk een raakvlak met schoon. Het schoonvegen van goten en het verwijderen van zwerfafval en onkruid zorgt voor een opgeruimde omgeving. Heel en veilig zijn minder van toepassing op straatreiniging aangezien het hier niet om een fysiek product in de openbare ruimte gaat.

Betrokkenheid inwoners

Zwerfafval en rommel op straat zijn voor 21% van de inwoners van Heerhugowaard (Wijkmonitor 2011) een probleem in de gemeente. Naast de inzet van personeel en machines zet de gemeente ook in op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners. Er wordt actief ondersteuning verleend aan mensen die zwerfafval opruimen (ZAPpers) en er wordt ook medewerking verleend aan de opschoondagen van GemeenteSchoon. Op dit moment zijn er ongeveer 50 mensen actief in de gemeente als ZAPper.

Relatie straatreiniging - straatmeubilair

Straatreiniging is gebaat bij een openbare ruimte zonder obstakels. Rond obstakels blijft vuil liggen wat machinaal lastig is te verwijderen. Dit is een goede voedingsbodem voor onkruid en zorgt voor een onverzorgd uiterlijk van de gemeente. Aan de andere kant kan straatmeubilair bijdragen aan een schone aanblik van de gemeente. Bijvoorbeeld door het plaatsen van banken en het voorkomen van zwerfafval door afvalbakken te plaatsen.

Er is gekozen om straatmeubilair in verharding te plaatsen, ondanks dat dit conflicteert met het straat reinigen. Door het toepassen van voegvulling wordt de groei van onkruid tot het minimum beperkt rond het straatmeubilair.

Relatie straatreiniging - riool

Straatreiniging draagt bij aan het vrijhouden van de ingangen van het riool. Door middel van het vegen van kolken wordt de toegang van water tot de riolen gewaarborgd. Het product riolering stelt hiervoor een bedrag beschikbaar dat direct gebruikt wordt voor het mechanisch straatreinigen.

Integraliteit

De werkzaamheden in het kader van straatreiniging worden zoveel mogelijk afgestemd met andere werkzaamheden in de openbare ruimte. Door het efficiënt toepassen van een integrale werkwijze wordt een beter beeld behaald met dezelfde (of minder) inzet. Het schoonmaken van de verharding en het groen worden op elkaar afgestemd met na het schoonmaken een (zwerf)afvalvrij gebied als eindresultaat. Doel is dat de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft in de buitenruimte: netjes werken, geen rommel veroorzaken en/of achterlaten e.d.

Zwerfafvalmix

Om de aanpak van zwerfafval in beeld te krijgen kan gebruik worden gemaakt van een onderverdeling in vier thema's. Deze thema's vormen samen de zwerfafvalmix; de vier V's.

- Voorzieningen
- Verwijderen (beheer)
- Voorlichting
- Verbaliseren

Voorzieningen

Onder voorzieningen worden verstaan we afvalbakken en blikvangers. Deze voorzieningen bieden mensen mogelijkheid hun afval weg te gooien. De gemeente is terughoudend in het plaatsen van voorzieningen. Op deze manier blijft het ledigen van de voorzieningen beheersbaar, maar laat de verantwoordelijkheid voor afvalverwijdering ook liggen bij de veroorzaker.

Verwijderen

Vuil trekt vuil aan. Mede vanuit dit oogpunt ruimt de gemeente zwerfafval op in de openbare ruimte. Naarmate de inspanningen op de andere gebieden lager worden, stijgt de inspanning op het gebied van de verwijdering. Het rendement van deze methode, en daarmee de efficiëntie, is laag. De afname per geïnvesteerde euro is laag. Daarbij is het wel de meest effectieve methode. Omdat je als gemeente zelf grip houdt op de bestrijding, ligt het realiseren van de doelstelling in eigen hand. Randvoorwaarde is dan wel de beschikbaarheid van voldoende budget, iets wat toch vaak het knelpunt is.

Voorlichting

Om preventief wat aan zwerfafval te kunnen doen wordt voorlichting gegeven door de gemeente. Dit gebeurt op verschillende manieren. Een paar keer per jaar wordt er voorlichting gegeven aan de brugklassen van de middelbare scholen in Heerhugowaard. Een andere manier waarop voorlichting wordt gegeven is het Stadsnieuws. Hierin worden acties aangekondigd die in het kader van (zwerf)afval worden uitgevoerd. Hieronder word bijvoorbeeld de opschoondag onder verstaan, maar ook de vuurwerkcampagne aan het einde van het jaar.

Verbaliseren

Verbaliseren is een repressieve manier van zwerfafval bestrijden, vergelijkbaar met andere boetes. Door het bestraffende karakter wordt geprobeerd een gedragsverandering te realiseren. Het beboeten van (zwerf)afval veroorzakers is lastig en er is bij de verdeling van de uren van de handhavers geen tijd ingericht hiervoor.

2.3 Uitgangspunten

Gemeente Heerhugowaard streeft naar een integrale aanpak bij het reinigen van de openbare ruimte: het schoonmaken van de verharding en het groen worden op elkaar afgestemd met na het schoonmaken een (zwerf)afvalvrij gebied als eindresultaat.

De IBOR-kwaliteitseisen ten aanzien van de openbare ruimte worden integraal toegepast (zowel voor verhard als onverhard oppervlak) en de streefbeelden zijn als volgt:

<i>Streefbeeld</i>	<i>Zone 1</i>	<i>Rest van de gemeente</i>
Mechanisch Straatreiniging	A	B
Zwerfafval bestrijden	A	B
Onkruidbestrijding	A	B

Het minimale kwaliteitsbeeld ligt, conform beleidsnotitie bezuinigingen 2010 (RB2010077), een beeldkwaliteit onder het streefbeeld.

Gemeente Heerhugowaard gaat een tweesporenbeleid voeren ten aanzien van het schoonhouden van de openbare ruimte. Naast het schoonhouden van de openbare ruimte (curatief) wordt ook aandacht besteed aan het voorkomen (preventief) bijvoorbeeld door het aanbrengen van onkruidwerende verharding en het plaatsen van afvalbakken.

Gemeente Heerhugowaard faciliteert de initiatieven die vanuit bewoners worden opgezet (participatie).

3. Huidige situatie

3.1 Omvang huidig areaal

Straatreiniging heeft tot doel het schoonhouden van alle verharding, het vrijhouden van de verharding van onkruid en het legen van alle 900 afvalbakken.

Het heeft in veel gevallen geen zin om alle verharding in de gemeente te vegen. Door verkeersbewegingen over het wegdek zullen op veel plaatsen geen vuil of onkruid vormen. Het meeste afval bevindt zich in de 357 km goot dat in de gemeente ligt. Dit geldt minder voor voetgangers gebieden, bijvoorbeeld rondom Middenwaard. Hier wordt dan ook aan het begin elke dag door een veegmachine geveegd.

3.2 Gewenste Kwaliteit

Objecten in de openbare ruimte dienen te voldoen aan de wettelijke en functionele eisen die eraan gesteld worden. Door middel van onderhoud wordt de kwaliteit gewaarborgd tot het moment dat klein onderhoud niet meer volstaan om het object aan de minimale kwaliteitseisen te laten voldoen. Het object heeft dan het einde van zijn technische levensduur bereikt. Om het object weer aan de gestelde eisen te laten voldoen zal het gerenoveerd of vervangen moeten worden (groot onderhoud). Onderhoud voorkomt dat objecten sneller degenereren dan op basis van de gemiddelde levensduur mag worden verwacht, en dat investeringen vroegtijdig verloren gaan.

Ten aanzien van de kwaliteit van objecten in de openbare ruimte wordt onderscheid gemaakt tussen beeldkwaliteit kwaliteit en technische kwaliteit. Straatreiniging heeft alleen toepassing op de beeldkwaliteit.

3.2.1 Beeldkwaliteit

De kwaliteitscriteria die betrekking hebben op het aanzicht en de netheid worden aangeduid met de term 'beeldkwaliteit'. Het al dan niet realiseren van deze kwaliteitscriteria is niet van invloed op het technisch functioneren van het object. Een volledig bekladde bank doet afbreuk aan de visuele beleving van de openbare ruimte, maar er kan nog heel goed op gezeten worden. De kwaliteitscriteria die met de beeldkwaliteit hebben te maken worden door het CROW aangeduid met het ambitie-thema 'Schoon'.

Om inzicht te krijgen in de beeldkwaliteit die met de huidige beheerinspanningen wordt bereikt heeft Wijkbeheer een opdracht uitgezet om drie keer per jaar het straatreinigen mee te nemen in de externe schouw. Werkzaamheden worden hier in de meeste gevallen ook een keer per jaar uitgevoerd. Verder wordt tijdens reguliere werkzaamheden door de medewerkers van het Stadsbedrijf een visuele inspectie algemene beeldkwaliteit uitgevoerd, aanvullende schoonmaakacties kunnen hieruit voortvloeien.

3.3 Schaalbalken

Voor elk van de te beoordelen aspecten is op basis van de kwaliteitscatalogus van het CROW een schaalbalk gedefinieerd waarmee de gemiddelde beeldkwaliteit van een object wordt vastgesteld. Een overzichtssset schaalbalken, is opgenomen in bijlage 2.

3.4 Huidige beeldkwaliteit.

Aan de hand van de schouwresultaten 2012 op stadsniveau (zie bijlage 3) kan worden geconcludeerd dat bij 90% van de meetpunten de beeldkwaliteit van de openbare ruimte voldoet aan beeldkwaliteit B.

3.4.1 Gewenste beeldkwaliteit

Hoewel dit formeel niet in een beleidsdocument is vastgelegd, wordt in de praktijk aangehouden dat de openbare ruimte in Heerhugowaard op beeldniveau B wordt onderhouden. Afgezet op de schaalbalken van Kwaliteitscatalogus openbare ruimte van het CROW komt dit overeen met sober en doelmatig. Bij het beheer van gebieden wordt er een onderscheid gemaakt tussen centrumgebieden (zone 1) en de rest van de gemeente. In zone 1 gebieden wordt er gekozen om op een ander, hoger kwaliteitsniveau te onderhouden. In de praktijk is de onderverdeling de volgende:

Locatie	Kwaliteitsniveau
Centrumgebieden (Middenwaard & Centrumwaard)	Schoon, weinig vervuiling
Rest van Heerhugowaard	Schoon, mag wat afval liggen/onkruid staan

4. Klachtenafhandeling en aansprakelijkheid

Om een goed beeld te krijgen van de stand van de beleving van zwerfafval en onkruid in de gemeente is data nodig uit verschillende bronnen. Om een realistisch beeld te krijgen wordt hiervoor gebruik gemaakt van de wijkmonitor, het aantal meldingen bij het Gemeentelijk contact centrum (GCC) en een door een externe partij uitgevoerde schouw. Dit geeft een balans tussen het subjectieve beeld van de bewoners en een objectieve blik aan de hand van een beeldmeetlat van het CROW.

Wijkmonitor

Sinds 2005 wordt in de wijkmonitor ook gevraagd om aan te geven in welke mate zwerfafval of rommel op straat een probleem is in de wijk. In de meest recente wijkmonitor, die van 2011, staat dat 21% van de inwoners het als een probleem ervaart.

In relatie met andere problemen staat zwerfafval/rommel op straat op de 4e plaats qua ergernis. Dit staat haaks op het aantal meldingen wat binnenkomt. In de meeste wijken is het percentage wat zwerfafval als een groot probleem ervaart licht gestegen. Uitschieters zijn de Edelstenenwijk en de Rivierenwijk. Een verklaring hiervoor kan gevonden worden in het feit dat in de Edelstenenwijk op het moment van vragen een herinrichting plaatsvond wat het algemene beeld beïnvloed. In de Rivierenwijk was er achterstallig onderhoud bij de onkruidbestrijding. Aangezien vuil, vuil aantrekt kan hier een verklaring in gevonden worden.

MOR meldingen

Het aantal meldingen over zwerfafval dat bij het gemeentelijk contact centrum binnenkomen, laat een stabiele lijn zien van tussen de 60-65 klachten per jaar. Sinds 2010 is een duidelijke daling waarneembaar. Voor wat betreft straatreiniging is het tot begin 2010 na te gaan hoeveel klachten er zijn geweest met betrekking tot straatreiniging. Het aantal klachten ligt rond de 400, waarbij het grootste deel van de klachten gaat over het legen afvalbakken.

Jaar	2007	2008	2009	2010	2011	2012
MOR meldingen zwerfafval	65	60	64	49	43	37
MOR meldingen straatreiniging	-	-	-	411	365	414

Meldingen applicaties (apps) en sociale media

Inwoners kunnen ook meldingen maken via apps of bijbehorende website(s). De meldingen worden via het GCC doorgegeven aan de betreffende medewerker. Het aantal meldingen dat via de apps en bijbehorende website wordt gedaan staan opgenomen in bovenstaande tabel. Sociale media zijn vooralsnog geen officiële manier om meldingen aan de gemeente door te geven. Indien meldingen via sociale media worden herkend, dan worden ze via de medewerkers afgehandeld.

Metingen

De gemeente huurt een bedrijf in om de openbare ruimte te schouwen. Er wordt geschouwd op verschillende aspecten waaronder straatreiniging. De resultaten van de schouw worden geïnterpreteerd en waar nodig worden werkzaamheden aangepast.

Bij het monitoren is in 2010 – 2012 zwerfafval en onkruid op verharding. De totale hoeveelheid zwerfafval en onkruid zijn nu de maat. In bijlage 3 is een overzicht te zien van de gemiddelde kwaliteit in de gemeente. De meetpunten binnen de gemeente zijn voor dit overzicht samengevoegd. De uitkomst is dat gemiddeld gezien de kwaliteit voor meer dan 90% voldoet aan de gestelde norm van beeldkwaliteit B.

5. Maatregelplan

5.1 Straatreiniging

5.1.1 Exploitatie

Serviceonderhoud

Het serviceonderhoud omvat het onderhoud dat niet planbaar is. Hieronder vallen onder andere het afhandelen van meldingen en uitvoeren van incidentele maatregelen. Het serviceonderhoud voor straatreiniging openbare ruimte is zeer beperkt van omvang en wordt intern uitgevoerd.

Planmatig jaarlijks onderhoud

Dit deel van de onderhoudswerkzaamheden is gepland en vindt ieder jaar een of meerdere keren plaats. Het planmatig jaarlijks onderhoud voor straatreiniging bestaat uit:

- onkruidbestrijding op verhardingen;
- machinaal vegen van goten en verhardingen en het vrijhouden van inlaatroosters van straat- en trottoirkolken;
- (handmatig) verwijderen van zwerfafval;
- legen van afvalbakken;
- vegen na markten;

Het patroon in de kosten is regelmatig en voorspelbaar. Het werk wordt grotendeels gedaan door de eigen dienst. Uitbesteden van werk aan aannemers vindt plaats bij piekbelasting (bijvoorbeeld bladval in herfst) en handmatig verwijderen van zwerfafval.

Regie

Dit zijn de activiteiten die nodig zijn om de regierol van de gemeente te vervullen. Het gaat hierbij om het voorbereiden van werk, het geven van advies, directievoeren, bestek opstellen en houden van toezicht.

5.2 Zwerfafvalbestrijding

Invulling van de vier V's

De efficiëntie en effectiviteit van de verschillende thema's variëren. Efficiëntie is daarbij uitgedrukt in de reductie in zwerfafval die je realiseert per uitgegeven euro. Effectiviteit is daarbij de mate waarin je met het desbetreffende instrument de hoofddoelstelling, verminderen van zwerfafval, kunt realiseren.

De onderstaande tabel bestaat uit een overzicht van de beschreven instrumenten en een beoordeling van de efficiëntie en de effectiviteit.

Middel	Efficiëntie	Effectiviteit (Doel)	Kosten
<i>Voorzieningen</i>	<i>Hoog</i>	<i>Gemiddeld</i>	<i>Hoog</i>
<i>Verwijderen</i>	<i>Laag</i>	<i>Hoog</i>	<i>Hoog</i>
<i>Voorlichting</i>	<i>Hoog</i>	<i>Gemiddeld</i>	<i>Laag</i>
<i>Verbaliseren</i>	<i>Gemiddeld</i>	<i>Gemiddeld</i>	<i>Gemiddeld</i>

5.2.1 Voorzieningen

Beheer:

Belangrijk bij de voorzieningen is dat de juiste voorziening op de juiste plaats staat. Hierbij moeten de vragen beantwoord worden staan de voorzieningen op de juiste plaats en passen ze qua omvang en vormgeving bij het (te verwachten) gebruik. Hierbij is in de voorliggende beleidsperiode een begin gemaakt door het toepassen van “blikvangers” bij hotspots en op fietsroutes (schoolroutes).

Het beheer van afvalbakken is sinds 2006 gebaseerd op de publicatie van de CROW “Afvalbakken in de openbare ruimte”. Deze publicatie heeft als ondertitel “Leidraad voor vormgeving, plaatsing, lediging en onderhoud”. De richtlijnen voor vormgeving en plaatsing zijn opgenomen in het standaard programma van eisen wat door Wijkbeheer is opgesteld.

Door de beheerder straatmeubilair is een start gemaakt om in samenspraak met Stadsbedrijf alle afvalbakken te toetsen aan de uitgangspunten en waar nodig aanpassingen door te voeren. Het beheer van afvalbakken is opgenomen in het beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen.

5.2.2 Verwijderen

Het verwijderen van zwerfafval gebeurt door de gemeente (incl. inhuur) en door vrijwilligers uit de wijk.

Gemeente:

De basis van de activiteiten van de gemeente blijft gelijk. Door inzet van eigen personeel en ingehuurde arbeid wordt in de gehele gemeente toegewerkt naar het gewenste kwaliteitsbeeld. Wel wordt gewerkt aan een effectievere inzet van de uren. Dit kan door het uitvoerend personeel meer te betrekken bij de manier van zwerfafval verwijderen. Niet iedere locatie hoeft hetzelfde te worden onderhouden.

De “hotspots” worden in overleg met de wijkbeheerders bepaald. Op deze manier kan meer inzicht worden verkregen in de locaties waar zwerfvuil ontstaat. Het resultaat van deze informatie uitwisseling kan een aanpassing in prioritering van afvalverwijdering tot gevolg hebben.

Vrijwilligers / adoptie:

De drempel om een zwerfafvalopruimactie op te zetten dient zo laag mogelijk te zijn. Dit soort initiatieven dient daarom te worden ondersteund. Minimaal door materialen beschikbaar te stellen (bruikleen) om het zwerfafval netjes en veilig te kunnen opruimen. Hiervoor is noodzakelijk dat de gemeente voldoende materialen op voorraad heeft, aangezien, zeker in het voorjaar, meerdere acties kunnen samenvallen.

ZAP-pers zijn mensen die vanuit eigen beweging de keuze maken om in de gemeente zwerfafval op te ruimen, met een frequentie die hoger ligt dan een incidentele opruimactie. Op dit moment zijn er ongeveer 50 ZAP-pers actief in de gemeente, in 2016 is het doel dit aantal naar 80 te brengen. Als blijk van waardering sluit de gemeente één keer per jaar aan bij de ZAP-dag van Nederland Schoon. Hier worden de ZAP-pers in het zonnetje gezet en op deze manier door de gemeente bedankt voor hun inzet.

5.2.3 Voorlichting

Bij voorlichting gaat het om algemene informatie via de gemeentelijke website en het Stadsnieuws en om doelgroep specifieke voorlichting.

Landelijke campagnes:

De kracht van communicatie zit in de herhaling en herkenbaarheid van de boodschap. Daarom dient de gemeente mee te doen met landelijke campagnes. Voor dergelijke campagnes worden vaak promotiematerialen beschikbaar gesteld via Gemeente Schoon.

Stadsnieuws:

Behalve de landelijke campagnes is het frequent aandacht vragen voor zwerfafval in het Stadsnieuws gewenst. Binnen de gemeente zijn diverse vrijwilligers actief met het verwijderen van zwerfafval bij hen in de buurt. Hun ervaringen en enthousiasme gekoppeld aan uitkomsten van schouwen kunnen leiden tot bewustwording van zwerfafval bij andere inwoners.

Specifieke doelgroepen:

Bij de doelgroepen kan worden gedacht aan winkelend publiek, scholieren, bedrijven, recreanten, automobilisten, bouwbedrijven etc. Het is niet reëel om direct alle doelgroepen te willen benaderen. Dit is wellicht ook niet nodig. Uit de schouwresultaten en meldingen kan worden afgeleid dat rond scholen en ontmoetingsplaatsen van jongeren in verhouding het meeste zwerfafval ligt.

In 2009 is als proef gestart met het geven van voorlichting aan de brugklas op één middelbare school. Dit wordt door de school ondersteund in het kader van de verplichte maatschappelijke stage. Voor de periode 2013 – 2016 wordt een start gemaakt met het uitrollen van deze werkwijze over de rest van de gemeente.

5.2.4 Verbaliseren

Handhaving op het veroorzaken van zwerfafval vindt op dit moment op zeer beperkte schaal plaats. Zwerfafval maakt hier een onderdeel van uit. Aangezien het aantal uren beperkt is voor de totale omvang van de gemeente, is een handhavingsbeleid en strategie gewenst.

Beboeten op zwerfafval door de BOA's is lastig. De BOA's moeten de overtreding namelijk zelf waarnemen, het zogenaamde heterdaadje. In 2011 zijn er door de BOA's 4 bekeuringen uitgedeeld met betrekking tot zwerfvuil. Als een vuilniszak of meerdere vuilniszakken gevonden worden in de openbare ruimte, worden deze doorzocht op adresgegevens. Aan de hand hiervan kan wel verbaal worden opgemaakt, in 2011 is hier 19 maal verbaal voor opgemaakt.

5.3 Onkruidbestrijding

Het bestrijden van onkruid wordt grotendeels weggezet bij een aannemer. Hiervoor wordt een bestek gemaakt voor de duur van een jaar, met mogelijke verlenging van een jaar. In dit bestek is opgenomen dat de aannemer gebruik mag maken van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen op voorwaarde dat dit in combinatie met een vloeimiddel wordt gebruikt. Op deze manier wordt het middelen gebruik in de gemeente zoveel mogelijk beperkt. Dit is in overeenstemming met de DOB methode. De gemeente heeft ervoor gekozen om, vanuit kostenoverwegingen, de certificering hiervoor los te laten.

In aanvulling op het chemisch bestrijden van onkruid borstelt de gemeente ook zelf onkruid. Deze werkzaamheden worden vooral uitgevoerd in overeenstemming met straatvegen. Op de veegmachine wordt dan, in aanvulling op de normale borstels, een onkruidborstel aangebracht.

Verder wordt voor de duur van dit beheerplan een budget vrijgemaakt om onkruidwerende maatregelen toe te passen. Hierbij gaat het vooral om middengeleiders en verkeersdruppels waar bij onkruidbestrijding op dit moment nog aparte verkeersmaatregelen nodig zijn.

6. Middelen

Straatreiniging draagt bij aan de beleving van de openbare ruimte. Om dit te onderhouden zijn er financiële middelen nodig.

In de komende jaren zullen in uitontwikkelde gebieden geen grote verandering in de hoeveelheid te onderhouden oppervlak komen. De aanleg van nieuwe gebieden, zoals 'De Draai' of 'Broekhoorn' zullen wel tot een uitbreiding van het areaal leiden. Totdat de nieuwe gebieden worden ingericht zullen de financiële middelen die nu beschikbaar worden gesteld, met een jaarlijkse correctie, voldoende zijn. Bij nieuwe aanleg zal er extra budget moeten worden toegevoegd om het beheer van deze middelen te kunnen onderhouden.

In de tabel hieronder staan de lasten en baten van het product straatreiniging naast elkaar. De baten komen voort uit een doorbelasting van Riool en Afval. Deze worden op een later tijdstip vastgesteld.

Begroting 2014

Product	Lasten	Baten
Straatreiniging algemeen	€ 43.755	
Uitvoering straatreiniging	€ 69.202	
Doorbelasting Riool		Ntb
Doorbelasting Afval		Ntb
Mechanisch straatreinigen	€ 340.419	
Zwerfafval bestrijden	€ 262.200	
Onkruidbestrijding op verharding	€ 121.677	
Totaal	€ 837.253	

Bijlage 1; Afvalverordening

PARAGRAAF 5. ZWERFAFVAL

Artikel 16. Voorkomen van diffuse milieuverontreiniging

Het is verboden buiten een daarvoor door het college bestemde plaats en buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer een afvalstof, stof of voorwerp op of in de bodem te brengen, te storten, te houden, achter te laten of anderszins te plaatsen op een wijze die aanleiding kan geven tot hinder of nadelige beïnvloeding van het milieu.

Het college kan van het verbod ontheffing verlenen.

Het verbod is niet van toepassing op:

het overeenkomstig deze verordening ter inzameling aanbieden van huishoudelijke afvalstoffen of bedrijfsafvalstoffen;

het thuis composteren van groente-, fruit- en tuinafval;

voor zover de (afval)stoffen tijdelijk op de weg geraken of worden gebracht als onvermijdelijk gevolg van het laden, lossen of vervoeren van afvalstoffen dan wel het verrichten van andere werkzaamheden op of aan de weg.

Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor zover de Wet bodembescherming of het Besluit bodemkwaliteit voorziet in de beoogde bescherming van het milieu.

Artikel 17. Achterlaten van straatafval

Het is verboden straatafval in de openbare ruimte achter te laten zonder gebruik te maken van de van gemeentewege of anderszins geplaatste of voorgeschreven bakken, manden of soortgelijke voorwerpen.

Het is verboden om andere afvalstoffen dan straatafval achter te laten in daartoe van gemeentewege of anderszins geplaatste of voorgeschreven bakken, manden of soortgelijke voorwerpen.

Artikel 18. Voorkomen van zwerfafval bij ter inzameling gereed staande afvalstoffen

Het is verboden afvalstoffen of inzamelmiddelen die ter inzameling gereed staan te doorzoeken en te verspreiden.

Het is verboden tegen afvalstoffen of inzamelmiddelen, die ter inzameling gereed staan, te stoten, te schoppen, deze omver te werpen of deze anderszins te behandelen waardoor er zwerfafval ontstaat.

Artikel 19. Afvalbakken in inrichtingen voor het verbruiken van eet- en drinkwaren

De houder of beheerder van een inrichting waar eet- of drinkwaren worden verkocht die ter plaatse kunnen worden genuttigd, is verplicht:

een afvalbak, -mand of soortgelijk voorwerp in of nabij de inrichting op een duidelijk zichtbare plaats aanwezig te hebben, waarin het publiek afval kan achterlaten;

zorg te dragen dat deze afvalbak, -mand of soortgelijk voorwerp van een zodanige constructie is dat het afval daarin deugdelijk geborgen blijft en dat die afvalbak, -mand of voorwerp steeds tijdig wordt geledigd;

zorg te dragen dat dagelijks, uiterlijk een uur na sluiting van de inrichting, doch in ieder geval terstond op eerste aanzegging van een ambtenaar, belast met de toezicht op de naleving van dit artikel, in de nabijheid van de inrichting achtergebleven afval, voor zover kennelijk uit of van die inrichting afkomstig, wordt opgeruimd.

Artikel 20. Wegwerpen van reclamebiljetten of ander promotiemateriaal

Degene die in de openbare ruimte reclamebiljetten of dergelijke of ander promotiemateriaal onder het publiek verspreidt, is verplicht deze of de verpakking daarvan terstond op te ruimen of te laten opruimen, indien deze in de omgeving van de plaats van uitreiking op de weg of een andere voor het publiek toegankelijke plaats door het publiek worden weggegooid.

Artikel 21. Zwerfafval bij vervoeren, laden en lossen of overige werkzaamheden

Het is verboden afvalstoffen, stoffen of voorwerpen zodanig te laden, te lossen of te vervoeren of andere werkzaamheden te verrichten dat de weg wordt verontreinigd of het milieu nadelig kan worden beïnvloed.

Indien bij het laden of lossen of vervoeren van afvalstoffen, stoffen of voorwerpen deze weg wordt verontreinigd of het milieu nadelig wordt beïnvloed, is degene die genoemde werkzaamheden verricht alsmede diens opdrachtgever verplicht deze weg te reinigen of te laten reinigen:

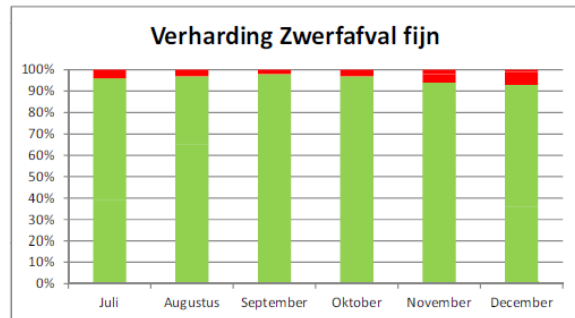
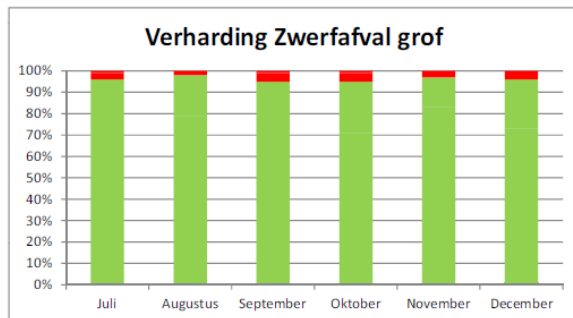
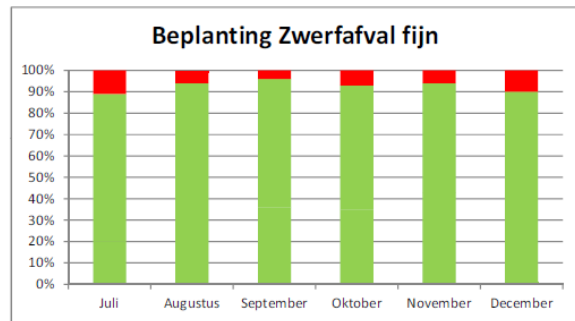
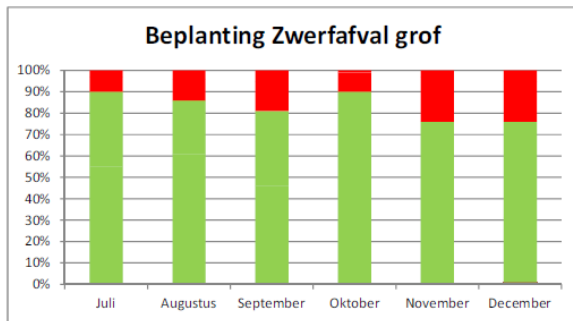
direct na het ontstaan van de verontreiniging, indien de verontreiniging gevaar voor de veiligheid van het verkeer of beschadiging van het wegdek oplevert;

direct na beëindiging van de werkzaamheden, indien de verontreiniging geen gevaar voor de veiligheid van het verkeer of beschadiging van het wegdek oplevert;

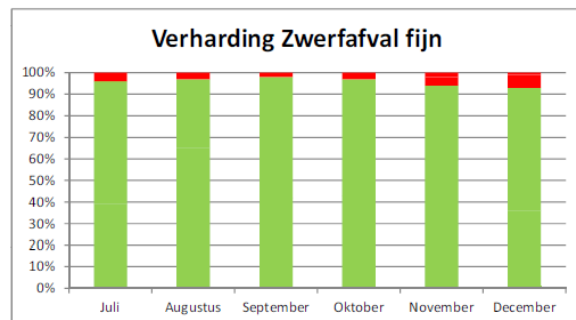
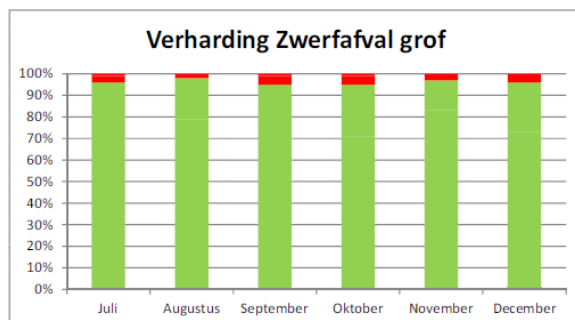
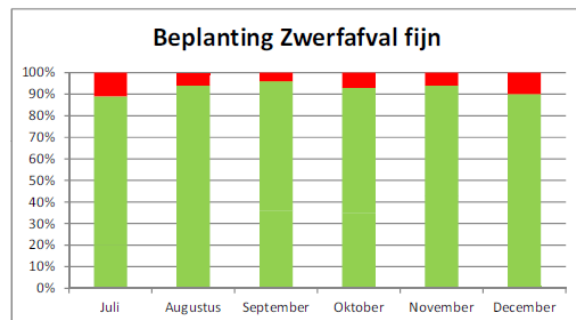
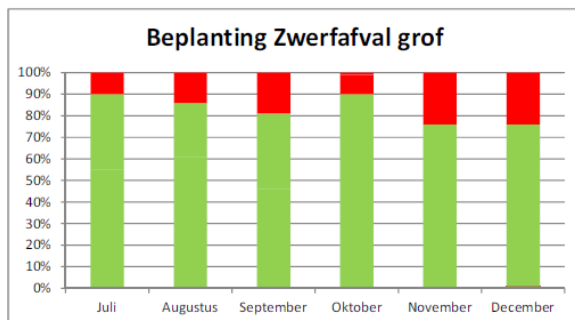
indien de werkzaamheden langer dan een dag duren, elke dag direct na beëindiging van de werkzaamheden.

Bijlage 2; Schouwresultaten

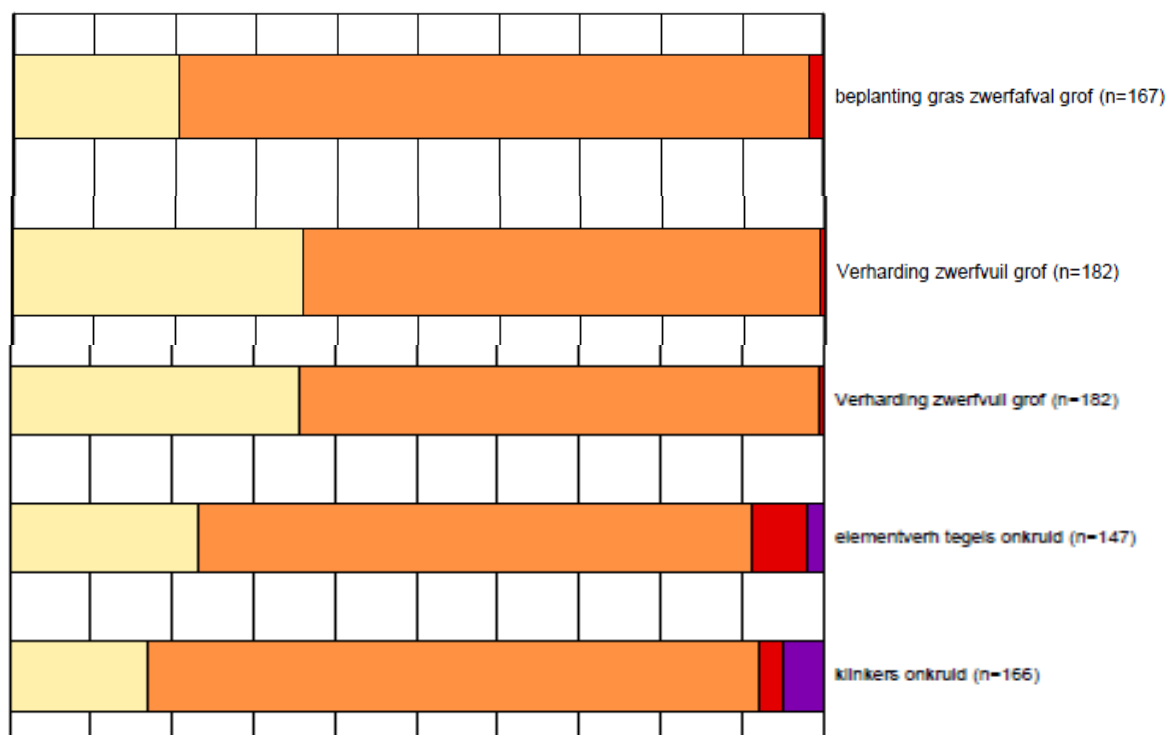
2010

2011

2012

Legenda:

A+

A

B

C

D

Bijlage 3; Schaalbalken

Verharding-veegvuil goten (RAW-hoofcodes 70.70.05/70.70.55)				
A+	A	B	C	D
				
Er is geen veegvuil.	Er is weinig veegvuil.	Er is redelijk veel veegvuil.	Er is veel veegvuil.	Er is zeer veel veegvuil.
bedekking goot	bedekking goot	bedekking goot	bedekking goot	bedekking goot
0 % per 100 m ⁴	≤ 5 % per 100 m ⁴	≤ 20 % per 100 m ⁴	≤ 40 % per 100 m ⁴	> 40 % per 100 m ⁴
volume	volume	volume	volume	volume
0 dm ³ per 100 m ⁴	≤ 10 dm ³ per 100 m ⁴	≤ 20 dm ³ per 100 m ⁴	≤ 40 dm ³ per 100 m ⁴	> 40 dm ³ per 100 m ⁴
Verharding-onkruid rondom obstakels (RAW-hoofcodes 70.70.08/70.70.58)				
A+	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid rondom de obstakels.	Er is weinig onkruid rondom de obstakels.	Er is redelijk veel onkruid rondom de obstakels.	Er is veel onkruid rondom de obstakels.	Er is zeer veel onkruid rondom de obstakels.
bedekking binnen een afstand van 0,5m van obstakel	bedekking binnen een afstand van 0,5m van obstakel	bedekking binnen een afstand van 0,5m van obstakel	bedekking binnen een afstand van 0,5m van obstakel	bedekking binnen een afstand van 0,5m van obstakel
0 % per m ²	≤ 10 % per m ²	≤ 30 % per m ²	≤ 40 % per m ²	> 40 % per m ²
maximale hoogte onkruid	maximale hoogte onkruid	maximale hoogte onkruid	maximale hoogte onkruid	maximale hoogte onkruid
0 cm	≤ 10 cm	≤ 20 cm	≤ 30 cm	> 30 cm
Groen-beplanting-zwerfafval fijn (RAW-hoofcodes 70.10.01/70.10.51)				
A+	A	B	C	D
				
Er ligt geen fijn zwerfafval.	Er ligt weinig fijn zwerfafval.	Er ligt redelijk veel fijn zwerfafval.	Er ligt veel fijn zwerfafval.	Er ligt zeer veel fijn zwerfafval.
fijn zwerfafval (≤10cm)	fijn zwerfafval (≤10cm)	fijn zwerfafval (≤10cm)	fijn zwerfafval (≤10cm)	fijn zwerfafval (≤10cm)
0 stuks per m ²	≤ 3 stuks per m ²	≤ 10 stuks per m ²	≤ 25 stuks per m ²	> 25 stuks per m ²

Bijlage 4; Begroting 2014

kostenplaats	Kostensoort	Begroting 2014
62181000 - Straatreiniging	4343799 - Overige goederen/diensten algemeen 4622032 - Bedrijfsuren Afd. Wijkbeheer (A)	3.300 37.410
Som 62181000 - Straatreiniging		40.710
62182000 - Straatmeubilair	4622032 - Bedrijfsuren Afd. Wijkbeheer (A) 4622033 - Bedrijfsuren Afd. Stadsbedrijf (A)	3.045 0
Som 62182000 - Straatmeubilair		3.045
TOTAAL WIJKBEHEER (Straatreiniging)		43.755
62184090 - Uitvoering straatreiniging	4343799 - Overige goederen/diensten algemeen 4622033 - Bedrijfsuren Afd. Stadsbedrijf (A) 8622501 - Doorbelasting Riolering 8622502 - Doorbelasting afval I622023 - Kostenverdeling Machines Stadsbedrijf I622024 - Kostenverdeling Piketuren Stadsbedrijf	0 52.200 NTB NTB 10.654 6.348
Som 62184090 - Uitvoering straatreiniging		69.202
62184190 - Mechanisch straatreinigen	4343799 - Overige goederen/diensten algemeen 4622033 - Bedrijfsuren Afd. Stadsbedrijf (A) 4622103 - Bedrijfsuren bestelwagens 4622104 - Bedrijfsuren veegmachines 4622058 - Bedrijfsuren Afd. Stadsbedrijf (B-uren)	68.350 1.305 0 135.300 135.464
Som 62184190 - Mechanisch straatreinigen		340.419
62184290 - Zwerfafval bestrijden	4343799 - Overige goederen/diensten algemeen 4622103 - Bedrijfsuren bestelwagens 4622058 - Bedrijfsuren Afd. Stadsbedrijf (B-uren)	115.000 16.000 131.200
Som 62184290 - Zwerfafval bestrijden		262.200
62184390 - Onkruidbestrijding op verharding	4343799 - Overige goederen/diensten algemeen 4622031 - Bedrijfsuren Afd. Ingenieursbureau (A) 4622105 - Bedrijfsuren maaimachines 4622106 - Bedrijfsuren tractoren 4622107 - Bedrijfsuren aanbouwwerktuigen 4622033 - Bedrijfsuren Afd. Stadsbedrijf (A) 4622058 - Bedrijfsuren Afd. Stadsbedrijf (B-uren)	66.652 0 0 9.500 5.000 9.570 30.955
Som 62184390 - Onkruidbestrijding op verharding		121.677
TOTAAL STADSBEDRIJF (Straatreiniging)		793.498
Totaal 6218 Straatreiniging		837.253